

BALIKESİR ÇAMLIK KENTSEL VE MİMARİ TASARIM ULUSAL PROJE YARIŞMASI ŞARTNAMESİ

Yarışmanın Konusu

Balıkesir şehir merkezinin panoramik seyir terası konumunda bulunan Çamlık tepesinin, kent yaşamına katılması ve bu yerin kent yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkı yapması doğrultusunda geliştirilmesi, tepenin devamında yer alan ağaçlandırma alanları ve yakın çevresi ile birlikte projelendirilmesidir.

Yarışmanın Amacı

Yarışma, Balıkesir Belediyesi tarafından, Balıkesir Üniversitesi Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi Mimarlık Anabilim Dalı ve TMMOB Mimarlar Odası Balıkesir Şubesi'nin danışmanlığında, "Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliği" kuralları içinde, Balıkesir Şehir merkezinin batısında, hakim yükseklikte yer alan Çamlık tepesi ve çevresi ile batı, kuzeybatı ve kuzey devamında yer alan ağaçlandırma alanı ile bir bütünlük içinde, kent insanının ihtiyaçlarına uygun olarak ve kullanım değeri geliştirilerek, kent yaşamına kazandırılması ve güzel sanatların teşvik edilmesidir.

Danışman Jüri Üyeleri

Sabri UĞUR Balıkesir Belediye Başkanı
Prof.Dr. Necdet HACIOĞLU Balıkesir Üniversitesi Rektörü
Cengiz DİKLİCTMMOB Mimarlar Odası Balıkesir Şubesi Başkanı
Metin ERMİŞ Balıkesir Belediyesi Teknik Başkan Yardımcısı
Mehmet ÖZPINAR Balıkesir Belediyesi İmar Müdürü
Emrah ALDEMİR Balıkesir Belediyesi Şehir ve Bölge Planlamacısı

Asli Jüri Üyeleri

Prof.Dr. Işık Aydemir Mimar
Prof.Dr. Aykut Karaman Mimar
Prof.Dr. Orhan Reman Mimar
Han Tümerterkin Mimar
Bozkurt Gürsoytrak Mimar

Yedek Jüri Üyeleri

Turgut Çıkkı Mimar
Tevfik Ayku Mimar
Dr. Berrin Akgün Mimar

Raportörler

Avni Asimgil Mimar
Hüseyin Deniz Mimar

Yarışma Alanı ve Yarışmacılardan Beklenenlere İlişkin

Genel Açıklama

Balıkesir şehir merkezi, yaklaşık 300 bin nüfuslu bir yerleşim merkezidir. Burada, kişi başına düşen yeşil alan 2 m²'den azdır. Şehir merkezinde, 180 dönüm büyüklüğündeki Atatürk Parkı'nın dışında kayda değer bir rekreasyon alanı bulunmamaktadır. Şehrin batısında, panoramik hakimiyeti bulunan Çamlık tepesinin, kent insanının günlük yaşamında yerini alması öncelikli düşüncedir. Çamlık tepesi sahip bulunduğu son derece cazip özelliklerine rağmen, bugüne kadar Balıkesir kent insanının günlük yaşamında bir konuma sahip olmamıştır. Ekteki belgelerin de incelenmesi ile ayrıntıları daha iyi algılanabilecek bu durum karşısında, Balıkesir'de yeni rekreasyon alanları, sosyal ve kentsel donatılar ile, panoramik seyir terası başta olmak üzere, kent insanının, dinlenme imkanı bulabileceği, günlük yaşamının bir parçasını yaşayabileceği, ortak sosyal faaliyetler için uygun mekanların oluşturulduğu yeni bir yaşam alanına ihtiyaç bulunmaktadır.

Çamlık tepesinde, devamındaki ağaçlandırma alanları da göz önüne alınarak gerçekleştirilecek bir kentsel tasarım projesi, Ba-

lıkesir'in sosyal dinamiklerini olumlu yönde etkileyecek ve kent insanının yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkı sağlayacaktır.

Yarışmacılardan;

- Çamlık tepesinde, bugüne kadar korunmuş olan kamusal-kentsel alanların, bütünlüğünü bozan unsurlardan arındırılarak kullanım değerlerinin, kot farklarından da yararlanarak, kamusal-kentsel dış mekan, peyzaj değerlerinin geliştirilerek zenginleştirilmesi, kent insanına bütünlük içinde sunulması dolayısıyla kent kimliği içindeki yerinin tanımlanması,
- Önerinin il merkezinde yaşayanların, kentsel kimlik sorunlarını çözmede katkıda bulunması,
- Kent merkezinde, etkilenme alanı kapsamındaki (1/1000 ölçekli pafta sınırları içinde kalan alan) kentsel yaşama koşulları ve varolan fiziksel çevre kalitesini arttıracak, daha sonraki yerel yönetimlerin geleceğe yönelik çevre kararlarına ve gelecekteki imar planı revizyonlarına temel veri oluşturması,
- Yarışma alanı içinde yer alan Sosyal Tesisler ve diğer tüm binaların kaldırılması; bunların yerine, ihtiyaç programında verilen yeni ihtiyaçları karşılayacak önerilerin geliştirilmesi,
- Öneri tasarımıda Çamlık tepesi yorumlanırken, kente yeni bir panoramik seyir terasının kazandırılması,
- Mimari önerilerde, günümüz kadar gelecekteki işlevleri de karşılayabilme açısından esneklik özelliğinin göz önünde tutulması,
- Peyzaj mimarisi önerilerinde kamusal-kentsel alan, yeşil alan ve simgesel olma konusunda yorumların yapılması,
- Yarışma alanı içinde yer alan Atatürk anıtının yakın çevresi düzenlenerek muhafaza edilmesi veya yeni bir Atatürk anıtı önerilmesi yarışma projesi içinde değerlendirilmesi,
- Çamlık tepesi ile devamındaki ağaçlandırma alanlarının kent merkezine fonksiyonel bir ulaşım önerisi ile bağlanması konusunda yeni düzenlemelerin önerilmesi,
- Yarışmacılardan Çamlık tepesinin kentin her tarafından algılanan topografik özelliği nedeniyle kente coğrafik bir simge oluşturduğunun dikkate alınması ve ihtiyaç programında öngörülen diğer ihtiyaçların karşılanması beklenmektedir.

Projelendirme alanı 615.000 m² olup, alan için öngörülen imar planı, yarışma için veri olarak alınmayacaktır.

İhtiyaç programı

Yarışmacılar, aşağıda ana alt başlıkları verilen Çamlık Tepesi programının, olması gereken işlevsel alt açılımlarını ve onların bütün içindeki alsans oranlarını öneceklerdir.

Kapalı mekanlar 5.000 m²'yi aşmayacak, açık ve kapalı mekanların tümü, mülkiyeti Balıkesir Belediyesi'ne ait olan ve ilgili haritalarda belirtilen bölümlere yapılacaktır.

Yarışmacı, yarışma kapsamında tanımlanan bölgenin kent yaşamına azami derecede katılımını sağlayacak, kent kimliğinde yer alacak, fiziksel, görsel ve sanatsal özelliklere sahip yapılar ve düzenlemeler ile gereksinim duyulan yüksek nitelikli rekreasyon, sportif, kültürel ve sanatsal etkinliklerin karşılandığı ve bunların dışında, tamamen kendisine ait düşüncelerle, açık ve/veya kapalı olmak üzere fonksiyonel mekanlar önecektir.

Yarışmacılardan İstenenler

- a) 1/5000 Yarışma alanının kent bütünü içindeki yeri (ulaşım, ilişkiler vb.)
- b) 1/2000 Yarışma ve etkilene alanına ilişkin kentsel tasarım kararları (Yarışma alanının kentsel mekan sistemi içindeki yeri, işlevsel ilişkileri, yaya-taşıt-ulaşım ilişkileri, toplu taşıma düzeni ve duraklar, açık otopark alanları, vb., çevre kalitesini geliştirici kentsel tasarım kılavuzu kapsamına girebilecek kararlar)
- c) 1/500 Yarışma Alanı Kentsel Tasarım Projesi
Planlar (tüm alanı yansıtan), Not: Projelerde, alandaki peyzaj düzenleme kararları tüm alanı ve tasarım kararlarını yansıttak şekilde gösterilecektir.
Kesit-siluettler (önerilen tüm düzenlemeleri kapsayacak şekilde yeterli sayıda ve ayrıntıda olacaktır),
- d) 1/200 Mimari Projeler (ihtiyaç programını karşılayan önerilerin plan, kesit, görünüşleri)
- e) Çözüm önerisinin üç boyutlu ifadesi (yarışmacılara verilecek üç boyutlu modelleme üzerinde en az bir adedi kuş bakışı olmak üzere farklı açılardan olacaktır),
- f) 1/1000 ölçekli maket (sadece, ilgili dokümanlarda, mülkiyeti Belediye'ye ait olduğu belirtilen mimari uygulama alanını kapsayacaktır)
- g) Açıklama Raporu Kent planlama, kentsel tasarım, mimari ve peyzaj tasarımı ilkelerini, yarışma alanı-etki alanı düzeyinde ortaya koyacaktır. Anlatımın gerektirdiği görsel malzeme ve grafik malzemelerle desteklenebilecektir. Rapor sunum paftaları üzerinde olacaktır.

3. ELEME JÜRİ GEREKÇE RAPORU

05 NOLU PROJE: Projede alanın kente entegrasyonu ile ilgili ayrıntılı çaba gözlenmektedir. Giriş noktalarının saptanması ile ilgili analizlere yoğunlaşılmış, ancak taşıt trafiği ile ilgili erişim noktalarının çözümü yeterli düzeye ulaştırılamamıştır. Ana fikri oluşturan binaların yer altına alınmış olması proje hedeflerinde yer alan silüet etkinliği arayışını yok etmesi olumsuz bulunmuştur. Binalar ve yaya erişim akışları zayıf bulunmuştur. Bu yaklaşımlar doğrultusunda proje oy birliği ile elenmiştir.

06 NOLU PROJE Alanın kente entegrasyonu ile ilgili analizler olumlu bulunmuştur. Birimlere, taşıt ve yaya trafiği erişim çözümlerinin yetersiz düzeyde olduğu saptanmıştır. Alan düzenlemesindeki ana temayı oluşturan yüksek ağaçlı aksın bütünlüğü parçalamakta olması, bu yol sonundaki belirsizlik, diğer ünitelerle olan ilişki eksikliği olumsuz bulunmuştur. Binaların biçim ve işlevsellik açısından başarılı olmasına rağmen kendi aralarındaki ilişkileri yönüyle yetersiz bulunmuş ve oy birliği ile elenmiştir.

07 NOLU PROJE Kentle olan ilişki, entegrasyon çabaları olumlu bulunmakla birlikte çok katlı yapı anıtın etkisini azaltmakta veya anıtla yarışmaktadır. Yaya aksındaki merdivenlerin fazlalığı da akışı zorlaştırmaktadır. Mimari mekanların plan çözümleri, işlevselliği, iç-dış mekan ilişkileri yetersiz bulunmuştur. Bu gerekçeler doğrultusunda proje oy birliği ile elenmiştir.

08 NOLU PROJE Projedeki kente entegrasyon için geliştirilen analiz ve şemalar, yeşil doku, peyzaj araştırmaları ve öneriler başarılı bulunmuş, ancak öneri platoların, tepenin doğal değerleri ile, topoğrafyaya olan müdahaleleri, başarılı eskizlere rağmen getirilen abartılı mimari çözümler, çatı strüktürleri olumsuz bulunmuştur. Proje bu nedenlerle oy birliği ile elenmiştir

11 NOLU PROJE Projenin kente entegrasyonuna yönelik analiz ve fikirler olumlu bulunmuştur. Taşıt ve yaya trafiği arazi koşullarını ve işlevsel ilişkileri zorlamakta, oluşturulan platformlar nedeniyle topoğrafya zedelenmekte, istinat duvarları silüeti olumsuz etkilemektedir. Mimari konsept olumlu bulunmakla birlikte bina iç çözümleri, mekan kalitelerinin yetersiz kalması nedenleri ile oy birliği ile elenmiştir.

12 NOLU PROJE Alanın kente entegrasyonu ile ilgili çalışmalar ve fikirler başarılı bulunmuştur. Alana akış sağlayan trafik ve yaya bağlantılarının yeterli olgunluğa ulaştırılamadığı saptanmıştır. Doğal peyzajın yollara fazla parçalanmış olması, öneri yapıların işlevsel ilişkilerindeki kopukluk, mimari çözümlerin yeterli düzeye taşıtılamamış olması ve iç mekan organizasyonlarının yetersizliği nedenleriyle oy birliği ile elenmiştir.

14 NOLU PROJE Alanın işlevsel ve trafik sorunlarına yönelik olarak kente entegrasyonuna yaklaşım çabaları yeterli bulunmamıştır. Kentle bağlandığı noktadaki başarısı, koridor yaratması olumlu, işlevlerin seçimindeki başarılı konuma rağmen planlamanın tepe ile ilişkisi ve oluşturulan aksın süreksizliği (sonuçsuzluğu) yetersiz bulunmuştur. Kent içinde başlayan yaya aksının düzenlenmesi ve yurtlarla ilgili çözümler olumlu bulunmuş, yarışma alanının geride kalan bölümündeki devamlılıktaki eksiklik, önerilen yapıların boyutsal ve işlevsel çözümlerindeki yetersizlikler nedeniyle oy birliği ile elenmesine karar verilmiştir.

17 NOLU PROJE Alanın kimliği ve kente entegrasyonu ile ilgili analiz çalışmaları başarılı bulunmuş, ancak bu analitik çalışmalardaki fikirlerin alan düzenlemesine yansıtılmasında ulaşılan düzey yeterli bulunmamıştır. Binaların münferit olarak çözümlerinin başarılı bulunmasına rağmen aralarındaki bağ, bütünlük, işlevsel ilişkilerin yeterli düzeye ulaştırılamadığı, alan düzenlemesinde parçalanmalara neden olan kararlar alınmış olmasından dolayı amaca yönelik düzenlemelerin yetersiz bulunması gerekçelerinden dolayı oy birliği ile elenmiştir.

22 NOLU PROJE Alanın kente olan entegrasyonu için yapılan analiz çalışmaları başarılı bulunmuştur. Ancak alan düzenlemelerinde yer alan binalara yaklaşan otopark alanlarının fazlalığı, oluşturulan meydan boyutlarıyla doğal peyzajın zedelenmesi, önerilen binaların işlevsel ve mekan organizasyonlarının yeterli düzeye eriştirilememesi nedenleriyle oy birliği ile elenmiştir.

23 NOLU PROJE Alanın kente ilişkili analiz çalışmaları yetersiz bulunmuştur. Alanın sınırları içerisindeki doğal yapı özelliklerinin değerlendirilmesi olumlu bulunmuştur. Ancak ana yaya aksı alanı parçalanmakta ve doğal topoğrafya olanaklarını kullanmamaktadır. Önerilen binaların kütle etkisi ve iç çözümlerinin yetersizliği nedenleriyle oy birliği sonucu elenmiştir.

32 NOLU PROJE Alanın kente ilişkili analizleri olumlu bulunmuştur. Ancak alandaki işlevsel dağılımda temel ilkesel sorunlar yer almaktadır. Spor alanlarının tepe noktasında düzenlenmesi olumsuz bulunmuştur. Binalar arasındaki işlevsel ilişkilerin kurgusu ve mimari çözümlerin yeterli olgunluğa ulaşmaması nedenleri sonucu oy birliği ile elenmiştir.

34 NOLU PROJE Alanın kente entegrasyonunda yapıların kentle bütünlüğü, arazinin kullanımındaki yalınlık başarılı olmasına rağmen kültür yapılarının üst örtüsünün ağır etkisi ve yapılara araç trafiğinin yaklaşımlarının olumsuzluğu gerekçeleriyle oy birliği ile elenmiştir.

36 NOLU PROJE Alanın kente entegrasyonuna yönelik analizler olumlu bulunmuştur. Ancak bu fikirlerin alanın tümel düzenlemesine istenilen yeterlilikte yansıtılamadığı saptanmıştır. Alanda ana aks altında önerilen tünel olumsuz bulunmuştur. Önerilen yapıların biçimsel tekrarları ve iç çözümlerinin yeterli olgunluğa ulaşmaması nedenleriyle oy birliği ile elenmiştir.06.08.2006

1. Ödül

Elif Çelik-Mimar, Ceren Hancıoğlu-Mimar,
Ceyda Özbilen-Peyzaj Mimarı, İlker Aksoy-Y. Mimar,
Esra Doğan-Mimar, İpek Yürekli-Y. Mimar,
Deniz Aslan-Y. Mimar, Arda İnceoğlu-Y. Mimar
Yardımcılar: Tutku Sevinç, Merve Yılmaz

2. Ödül

Ali Muslubas-Y. Mimar, Aysegül Kuruç Ada-Mimar,
Aslı Doğan-Mimar, Murat Polat-Y. Mimar
Yardımcılar:
Perihan Usta-Mimarlık Böl. Öğr., Melek Kılınç-Mimarlık Böl. Öğr.,
Serhat Özkan-Mimarlık Böl. Öğr.,
Emine Hande Çiğirli-Mimarlık Böl. Öğr., Bema Göl

3. Ödül

D. Ümit Yücel-Y. Mimar, Aysu Akalın Başkaya-Y. Mimar,
Çiğdem Yücel-Y. Mimar, Uğurcan Aybar-Y. Mimar,
Gül Sayan Atanur-Y. Peyzaj Mimarı,
Ülkü Duman-Y. Peyzaj Mimarı, Aslı Dural-Kent Plancısı
Yardımcılar: Duygun Baştanlar-Y. Peyzaj Mimarı,
Ahmet Muharrem, Benay Çubukçuoğlu, Özlem Akyıldız,
Muharrem Abuş, Zekeriya Aktaş

1. Mansiyon

Halit Yaşa Ersoy-Y. Mimar, Savaş Ekinci-Y. Mimar,
Arbil Ötkünç-Y. Mimar, Ümit T. Arpacıoğlu-Y. Mimar,
R. Engin Alan-Mimar
Yardımcılar: Akif Fuat Alagöz-Mimarlık Böl. Öğr.,
Korhan Torcu-Y. Mimar, Serhat Yavuz-Mimar
Yardımcı: Murat Yüksel-Mimar

2. Mansiyon

Korhan Torcu-Y. Mimar, Serhat Yavuz-Mimar
Yardımcı: Murat Yüksel-Mimar

3. Mansiyon

Can Kubin-Y. Şehir Plancısı, Zeynep Eraydın-Şehir Plancısı,
Orçun Ersan-Mimar, Derya Duman-Peyzaj Mimarı
Danışman: Oytun Deliktaş-Y. Şehir ve Bölge Plancısı
Yardımcılar: Halis Özkan, Ekonomist,
Meltem Şentürk-Peyzaj Mimarı

5. Mansiyon

Kahraman Kartal-Mimar, Özgür Top-Mimar,
İskender Hüseyin Kulu-Mimar,
Barış Ekmekçi-Peyzaj Mimarı, Yalçın Yücel Kök-Mimar
Yardımcılar: Emre Yolcu

Balıkesir'in yeni kentsel odağı olacak olan Çamlık Tepesi coğrafi özelliklerinden dolayı kentin nefes almasını sağlayan, kentinin kültürel etkileşim ve rekreasyonel açısından da yeni bir bilinçle kullanacağı bir çekim alanı olarak tasarlanmıştır.

Kent içinde yeni yaratılacak olan kent içi yeşil kuşakları ve iç bahçeleri ile kente yeniden kazandırılacak olan yeşil omurga özellikle yeniden yeşil alan olarak değerlendirilecek olan kuzey yamaçlarının katılımı ile kişi başına düşen yeşil alan oranını yükseltecek ve kentsel kullanım kalitesini arttıracaktır.

Çamlık Tepesi'nin zirvesini oluşturan Atatürk anıtı platosu bir tür panayır çayırı olarak alanın en hakim ve en serbest kullanımlı parçasıdır.

Çamlık Tepesi yamaçları ile birlikte kavramsal bir organizma olarak yeniden değerlendirilmiş, özellikle mevcut yeşil dokudan hareketle oluşturulan yeşil bölgeler gerek doku, gerek renk, gerekse boyut olarak tepeye yeni bir ölçek kazandırmışlardır. Özellikle bölge geçişlerinde yaşanacak olan örtüşmeler tüm mevsimlere dağılan zengin bir yaşantı ve doğa deneyimi sunacaktır. Bu alanların arasında kalan "Tarımsal Teras", kullanılabilir yeşil kavramına önemli bir katkıdır. Permakültür öngörüsü bu alanların kullanım senaryosunun ana motivasyonudur.

Kentsel gelişme bölgeleri birer alt merkez olarak da tarif edilmektedir. Tüm bu kentsel çatıyı çevre yollarına bağlayan ana arterler, öneri "Etkinlikler Omurgasına" da servis vermektedir. Kolay ulaşmayı sağlayan, sevilerek kullanılan bu orman içi yolları özellikle üretilen peyzaj değerleri açısından da önemlidir. Trafik yolu dışında ele alınan ve tüm alanın özellikle yürüyerek, bisikletle ya da elektrikli araçlarla kullanılmasını sağlayan kılcıl yol sistemleri farklı zorluk ve rekreasyonel değerlere sahiptirler. Bu yollar gezinti - keşif, sert eğimli özellikle spora yönelik ve duraksamalı parkurlardan oluşmaktadır. Özellikle bu yolların kesişimleri servis odakları ile desteklenmektedir.

En önemli lekelerden biri "Etkinlikler Omurgası" dır. Bu alan kentten tepeye doğru yönelen içinde rüzgarı, doğru güneşlenmeyi - yönlenmeyi, yeterli miktarda gölgeyi barındıran ve en önemlisi tüm bakılara hakim platformları ile ortak sosyal faaliyetler için uygun bir kentsel alandır. Bu alan donatıları ile kentin yoğun yaşayan en önemli çekim merkezi niteliğindedir. Özellikle kültürel (müze, kütüphane), sportif (kapalı açık tesisler, yüzme, basketbol, tenis vs), sosyalleşme (Pazar yeri, lokantalar, amfi ve baki platformu), sanatsal (sergi salonları, yerel sanatlar satış üniteleri, atölyeler) faaliyetlere imkan yaratan yapıları bir kentsel örüntü ve yeni bir kentsel kullanıma olanak tanımaktadır.

JÜRİ RAPORUNDAN

Projenin kentle entegrasyonu, alan için önerilen ağaçlandırma, bitki türleri ile ilgili analizler, bunun sonucu olarak getirilen öneriler başarılı bulunmuştur. Balıkesir kentinin ticaret bölgesindeki aksın çamlık tepeye ulaşımı ve bunun tepede bir yaya aksı olarak topoğrafyaya uygun biçimde devam ettirilmesi, böylece tepenin kullanımında sağlanan bütünlük, süreklilik ve doğallık, bu aks üzerinde yer alan yapıların sadeliği, kendi aralarındaki geçişler ve uyumlar ve bunların mimari niteliği tepenin doğal görünümüne uygun katılımları başarılı bulunmuştur. Tepenin kullanımında araç ve yaya ulaşımı genelde başarılıdır.

Yarışma jürisi olarak;

- Yarışma alanının kentle buluştuğu noktada oluşturulan giriş meydanının yetersizliğini göz önüne alarak bu alanın yeniden düzenlenmesini,
- Yarışma alanı içinde devam eden yaya aksı içinde yer alan merdivenlerin ve oluşturulması gereken rampaların yaya ulaşımını kolaylaştıracak biçimde yeniden ele alınmasını,

• Olduğu gibi bırakıldığı görülen Atatürk anıtının silüet ve heykel değerleri, tören alanı düzenlemesi göz önünde tutularak proje konseptini tamamlayacak biçimde yeniden ele alınmasını,

• Oyun alanı altından geçen araç yolunun ve otoparkın topoğrafyadan yararlanarak önerilen yaya aksı sürekliliğini kesmeden düzenlenmesini,

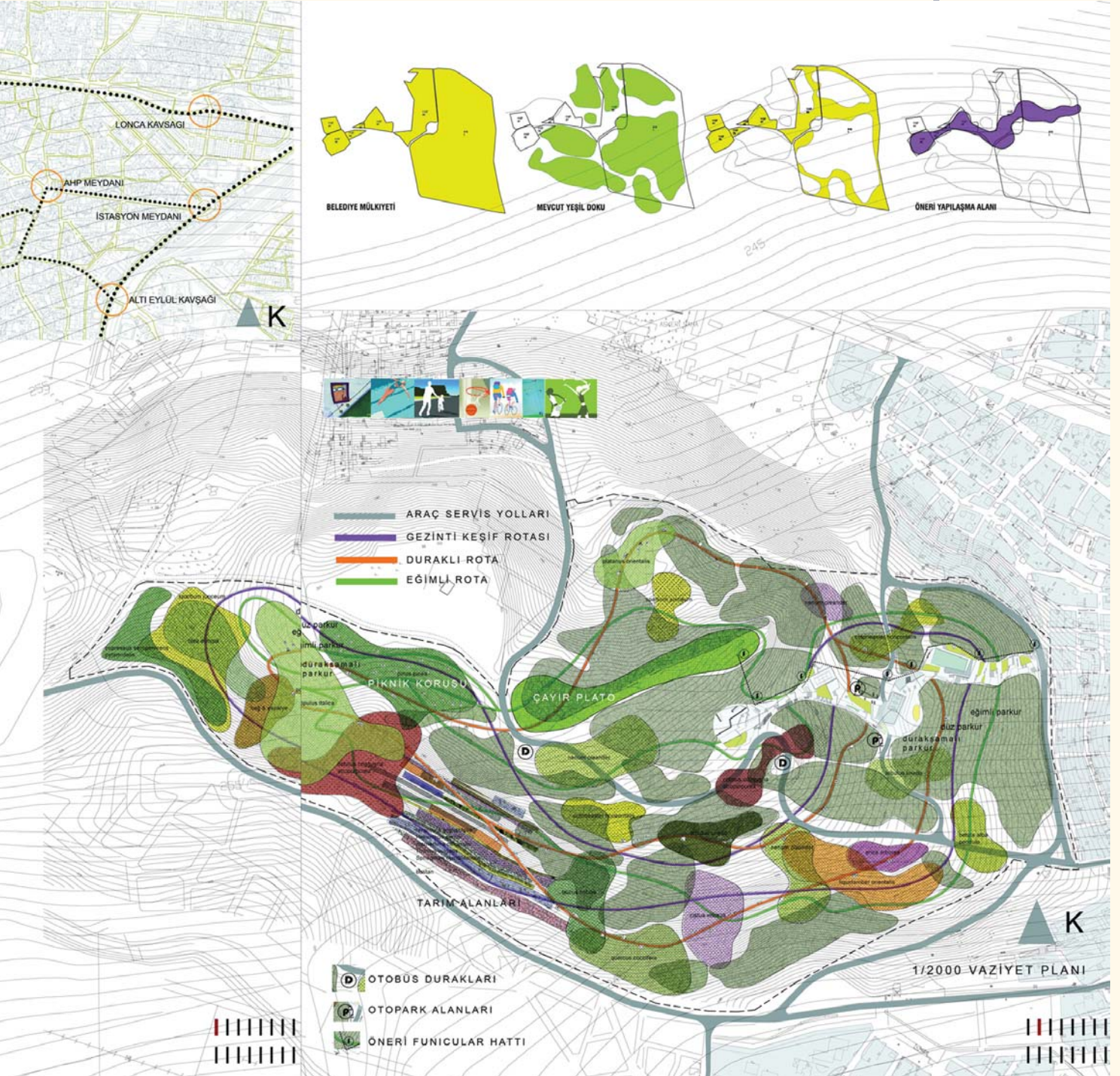
tavsiye etmekteyiz.

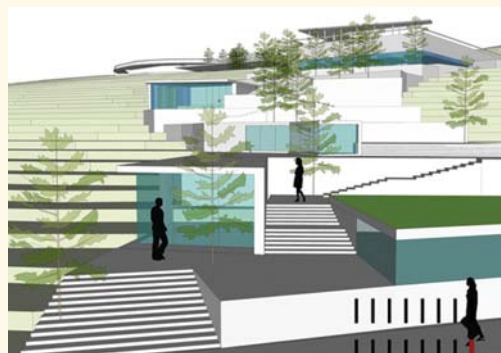

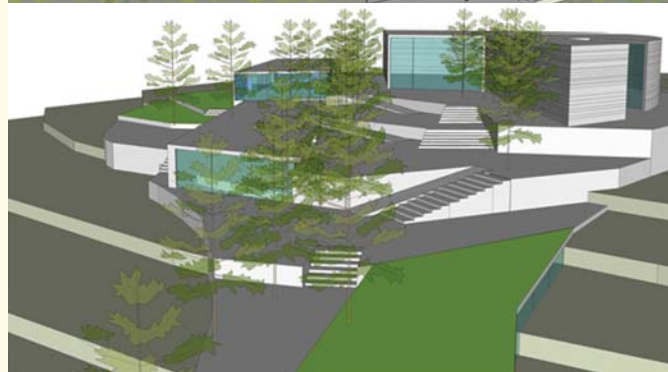
BALIKESİR' IN YENİ KENTSEL ODAĞI OLACAK OLAN ÇAMLIK TEPE'Sİ COĞRAFI ÖZELLİKLERİNDEN DOLAYI KENTİN NEFES ALMASINI SAĞLAYAN, KENTLİNİN KÜLTÜREL ETKİLEŞİM VE REKREASYONEL AÇIDAN DA YENİ BİR BİLİNÇLE KULLANACAĞI BİR ÇEKİM ALANI OLARAK TASARLANMIŞTIR.

KENT İÇİNDE YENİ YARATILACAK OLAN KENT İÇİ YEŞİL KUŞAKLARI VE İÇ BAHÇELERİ İLE KENTE YENİDEN KAZANDIRILACAK OLAN YEŞİL OMURGA ÖZELLİKLE YENİDEN YEŞİL ALAN OLARAK DEĞERLENDİRİLECEK OLAN KUZEY YAMAÇLARININ KATILIMI İLE KİŞİ BAŞINA DÜŞEN YEŞİL ALAN ORANINI YÜKSELTECEK VE KENTSEL KULLANIM KALİTESİNİ ARTTIRACAKTIR.

ÇAMLIK TEPE'Sİ NİN ZİRVESİNİ OLUŞTURAN ATATÜRK ANITI PLATOSU BİR TÜR PANAYIR ÇAYIRI OLARAK ALANIN EN HAKİM VE EN SERBEST KULLANIMLI PARÇASIDIR.

Ali Muslubas-Y. Mimar, Aysegül Kuruç Ada-Mimar,
Aslı Doğan-Mimar, Murat Polat-Y. Mimar

Yardımcılar:

Perihan Usta-Mimarlık Böl. Öğr., Melek Kılınc-Mimarlık Böl.
Öğr., Serhat Özkan-Mimarlık Böl. Öğr., Emine Hande Çiğirli-
Mimarlık Böl. Öğr., Berna Göl

Balıkesir'i İzlemek

Balıkesir Çamlık Tepesi, kentlinin kendi izini takip edebileceği, kentteki değişimi hissedebileceği doğal bir bakı noktasıdır. Doğal bakı noktaları gerçekte her zaman uzaklığın hissedildiği ve bu özelliğe bağlı olarak hayranlık uyandıran, ölçeğin ufukta kaybolduğu özgürlük alanlarıdır. Bu anlamda topografyayı tanımlayabileceğimiz uzaklık/yakınlık, ayrı tutma/ilişki kurma gibi kavramlar önem kazanır. Çamlık tepesinde bu uzaklığı yakınlaştıran, kentin herhangi bir noktasında devam eden hayatı izleyerek oluşturulacak yeni izlerin peşine düşülmüştür.

Yakın Çevre İçin Kentsel Ölçekte Öneriler

Çamlık tepesinin yakın çevresi ile kurduğu ilişki üzerinden; Kuzeyde yer alan, imar planında konut bölgesi olarak gösterilen alan yoğun yeşil alan olarak önerilmiştir. Bu alanın yüksek noktasına önerilen rüzgar gülleri, Balıkesir'in kuvvetli rüzgarını enerjiye dönüştürerek çamlık tepesinin rekreasyon alanına gereken elektrik enerjisini karşılayacağı düşünülmüştür.

Güney, Güneybatı, Batı yönünde imar planında konut bölgesi olarak önerilen alanın konut alanı olarak kalması, bu alandaki potansiyel nüfusun tepe ile ilişkiyi destekleyeceği düşünülmüştür.

Doğu-Kuzeydoğu yönündeki tarihi kent merkezinin rehabilite edilip, doku analizlerinin yapılarak, bu bölgenin yeşileştirilmesi çalışmalarının çamlık tepesine önerilen tasarım ile etkileşim içinde olması gerektiği düşünülmüştür.

Konum - Ulaşım

Çamlık Tepesinin yakın çevresi ile ilişkisinde ulaşım kararları:

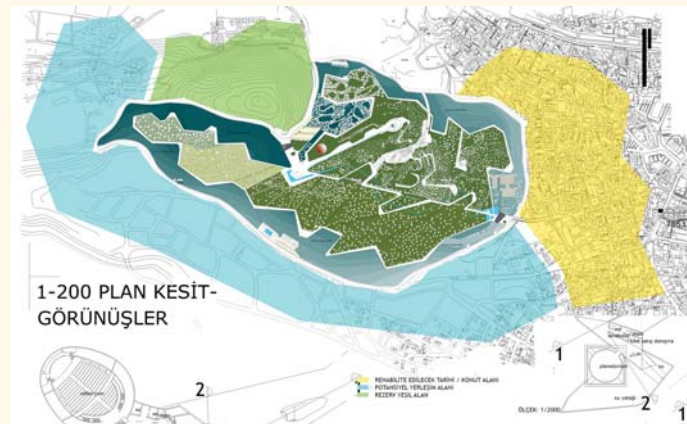
Girişin bir kapı olarak tanımlanması önemlidir: kapı ayrı tutarken diğer yanda bağlar. Bu ikilik tepenin varlığıyla oradadır, hissedilir. Önerilen tasarım ile birlikte tepe, kente ait verilerin izdüşümlerinin toplandığı önemli bir çekim alanıdır. Dört noktadaki girişler,

yakın çevre ve kentin ulaşım ağlarının yönlendirilmesi göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

Bu anlamda tasarım sınırları dışında kalan ulaşım ağının etkisi tepeye yaklaşıma ve tepenin kendi iç ulaşım kararlarına da yansımıştır.

Çamlık Tepesi'nin iç ulaşım kararları:

Ring otobüs seferlerinin yapılacağı ve özel araçların kullanacağı mevcut alt yol dört giriş kapısında alana geçecek, ulaşım içerde elektrik bataryalı araçlar ile devam edecektir. Motorlu vasıtaların alan içine girmemesi tasarımın ana kararıdır. Sadece alana üçüncü giriş olarak kabul edilebilecek restorana ulaşım noktasından özel araçların kullanabileceği otopark alanına ulaşılmaktadır.

Alan Kullanımı

Tarihi dokunun uzantısında yer alan, kent merkezi yönündeki girişle, Edremit yolu yönündeki girişin bağlanması ile oluşan ana arter, alanın tasarım kararlarını desteklemektedir. Kent merkezi yönündeki girişte danışmanın, çamlık tepesinin tanıtım maketinin yer aldığı, arboretumla ilgili bilgilendirmenin yapıldığı ana giriş noktalarından biri yer alır. Edremit yolu yönünde yer alan diğer ana girişteki benzer kütle, meyva bahçelerine, piknik alanının yanı sıra törenlerin ve kutlamaların yapılacağı ışıklı gösteri alanına yönlendirir. Bu alandan hareketle, bozulmuş olan topografyanın izinden de faydalanarak düzenlenen tepenin en yüksek noktasına ulaşan parkur, anıtlı son bulur. Mevcut anıtın muhafaza edilip yeni bir anıt alanı düzenlenmiştir. Metal bir pylonun telekomünikasyon işlevi ve laser-ışık gösterileri için kullanılması düşünülmüştür. Bu düzlem, alan boyunca ilerleyen su ögesi ile zenginleştirilmiştir.

Doğal rekreasyon alanı ve doğa sporları alanları, ana arterin güneyinde yer alır. Bu alanda, içinde kısa ve uzun turları ve dinlenme-ihtiyaç istasyonları olan eğitici ve dinlendirici, içinde kısa-uzun turların gerçekleşeceği Arboretum ve yöreye ait jeolojik yapının verildiği Kaya Parkı tasarım kararlarında iki önemli noktayı oluşturur. Bitki örtüsü ve jeolojik yapı, topoğrafyada insan müdahalesi ile şekil alır. Bu müdahalenin, aynı zamanda kentin çevre oluşumundaki bilincinde etkili olacaktır.

Aktif rekreasyon ve kültürel etkinlik alanları, kuzeydoğu yönünde yer alır. Topoğrafyanın uzantısı olarak düşünülen, açık, yarı açık ve kapalı mekanlardan oluşan bir platform üzerinde fonksiyonlar yer alır. Yaya hareketi bu platformda süreklilik göstererek alanı kültürel-sosyal anlamda besler. Satışın yanı sıra üretim sürecinin de gerçekleştiği, kendi içinde ağ oluşturan işlikler, panoramik restoran ve diğer fonksiyonları destekleyen kafeteryalar, planetorium, çocuklar için bilim merkezi, sirkülasyon alanlarının devamı niteliğindeki sergi alanı ve oditoryum farklı kotlarda görsel bütünlük oluşturmakta; bu bütünlük kenti yakınlaştırmaktadır. Bu anlamda platforma saplanan lineer bir çelik strüktüre sahip panoramik seyir düzlemi, kent merkezinden yaklaşımda önemli bir müdahalenin ifadesidir. Bu ifade uzaklık/yakınlık ilişkisi içinde yükseklik farkını sorgular. Sert zeminlere alternatif olarak önerilen çim amfi ve çocukların da kullanacağı land-art olarak adlandırılan alan bu iki düzlemin eteklerindeki aktif rekreasyon alanını oluşturur.

Girişin kuzeyinde kentin kullandığı spor alanı dördüncü giriş noktasını oluşturur; rekreasyon alanına yaya yolları ile bağlanmış ve görsel olarak ilişkilendirilmiştir. Bu alanda kaldırılabilir, hafif strüktürler önerilmiştir.

Gölet-Su Oyunları

Su kanalları alanın tümünde, ana arter doğrultusunda yaya hareketine katılır ve destekler.

Bitkisel Peyzaj

Çam türü yoğun olmak üzere alanda kullanılan ağaç türleri şunlardır:

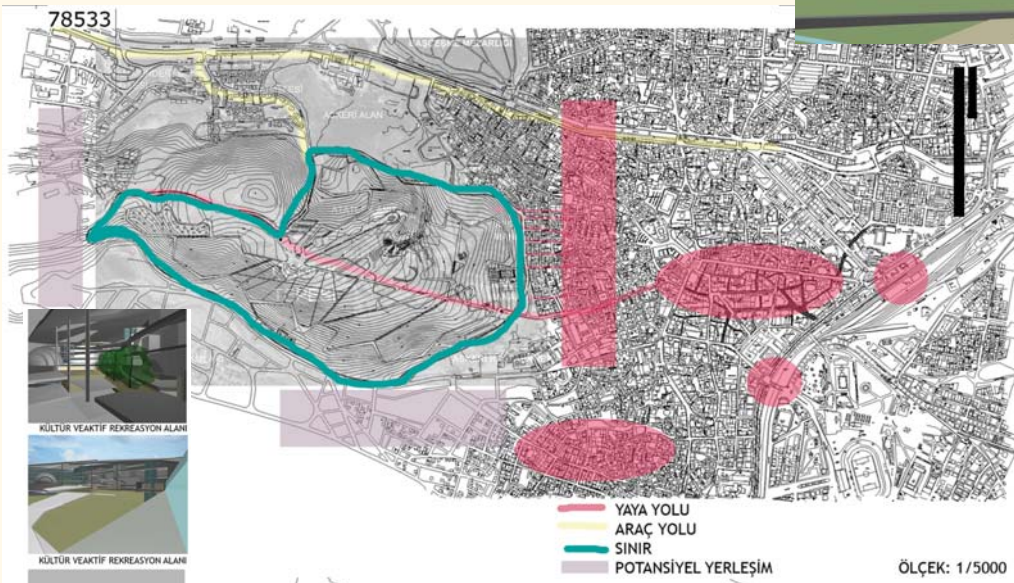
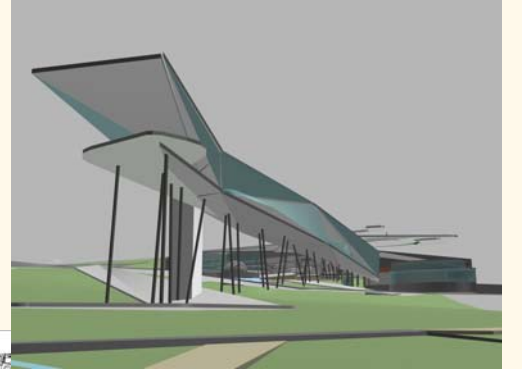
Picea orientalis (ladin), juniperus(ardıç), pinus brutia(kızıl çam), pinus sylvestris (sarı çam), cedrus libani (sedir), acer campestris (akçaağaç), pinus pinea (fıstık çamı), fraxinus excelsior (dışbudak), platanus aorientalis (çınar), populus (kavak), pinus nigra (karaçam), tilia tomentosa (ıhlamur).

Balıkesir Çamlık Tepesi'nde, kentin hareketi/izleri yayanın oluşturduğu bir ağ içerisinde yeniden kurgulanmıştır. Topoğrafyaya bağlı yükseklik, panoramik seyrin barındırdığı uzaklık/yakınlık, ayrı tutma/işki kurma gibi kavramları sorgulayarak, somut tasarım kararlarının temelini oluşturmuştur. Alandaki fonksiyonlar ağırlıklı olarak, kentin ilerideki kullanıcıları-çocuklar-düşünülmüş olarak oluşturulmuştur böylece alan kentin gelişiminde önemli rol oynayacak bir sosyal yapının filizleneceği önemli bir rekreasyon alanı

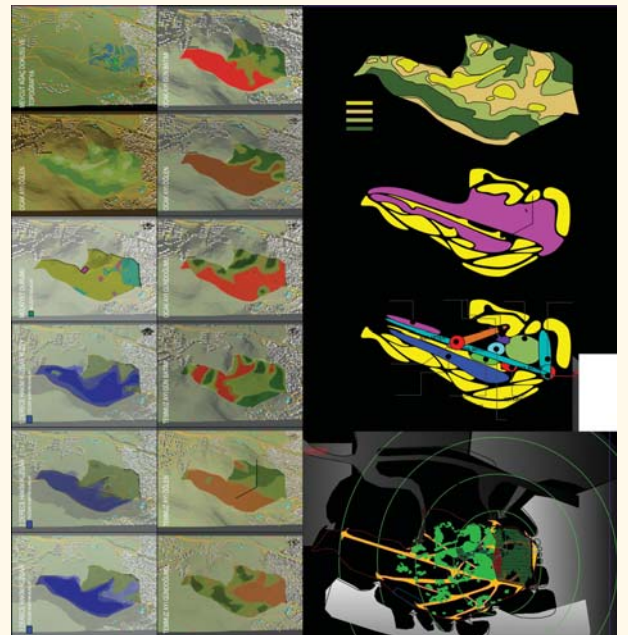
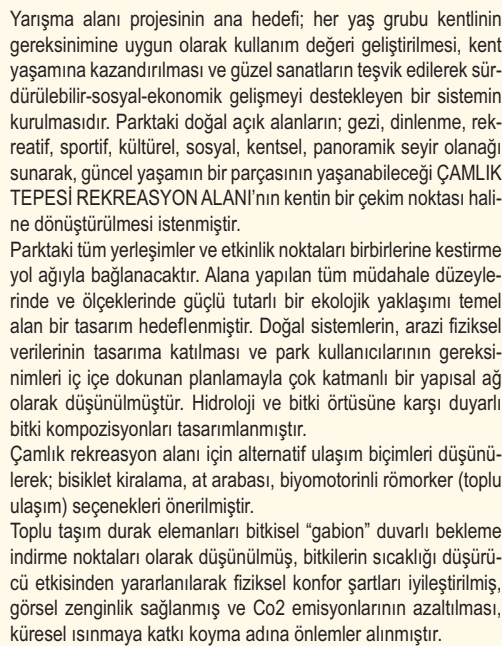
JÜRİ RAPORUNDAN

Bu projede yarışma alanının kente entegrasyonu, ağaç ve bitki türleriyle ilgili yapılan analizler ve bunların sonucunda geliştirilen öneriler, yarışma alanının düzenlemesinde getirilen bölgelemeler, önerilen işlevlerle zenginleştirilmiş alan kullanımları ve genelde oluşturulan mimari konsept, alanın ve tepenin kente katkısı ve entegrasyonu; özellikle yakın çevresindeki bölgelerin ileriye dönük işlevleriyle ilgili analizler, bunların grafik anlatımı, önerilen araç ve yaya ulaşım sistemi, önerilen yapıların mimari niteliği, spor alanlarının kente yakın bir biçimde tertiplenmesi ve grafik anlatım başarılı bulunmuştur.

Ancak önerilen oditoryum ve bağlantılı mekanları oluşturan kitlenin özellikle üst örtüsü, kitlesi ve yer seçimi tepenin doğal, anıtın heykel ve silüet değerlerini gölgelemesi nedeniyle olumsuz bulunmuştur.

Yardımcılar: Duygun Baştanlar-Y. Peyzaj Mimarı,
Ahmet Muharrem, Benay Çubukçuoğlu, Özlem Akyıldız,
Muharrem Abuş, Zekeriya Aktaş

Bitkisel, çizgisel, yarı gölgeli peyzaj elemanları ile kurgulanan yürüyüş arterlerinde; doğayı olduğu gibi algılama, yönlendirme noktaları, dinlenme mekanları, soluk alınacak küçük kahveler, bakı terasları düşünülmüştür.

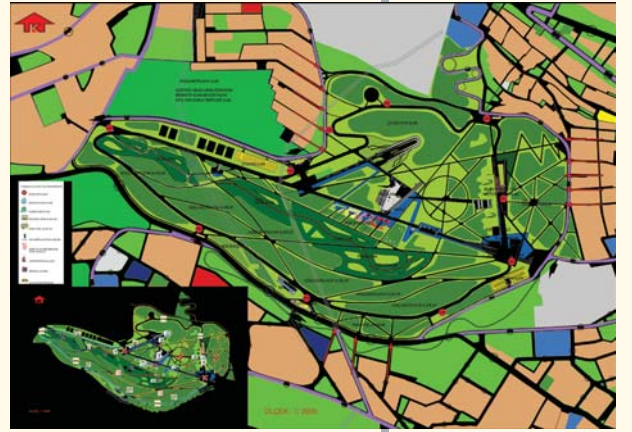
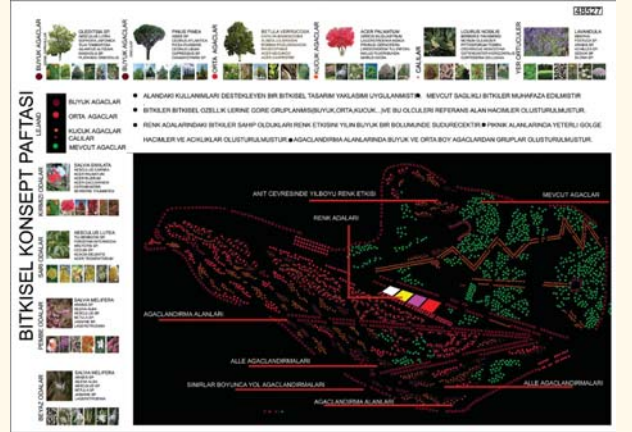
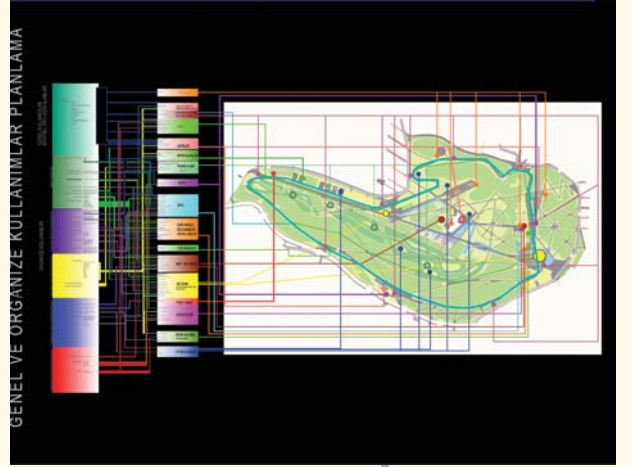
Sosyal Merkez dinamik eylemlilikler oluştururken, insanları önce kendi mekan kurgusuna çarptırmak, sonra tüm parkın etkinlik alanlarına dağıtmak işlevini de yerine getirmektedir. "Bağlaç Sokak"ta etkinlikler düzenlenmesi, oluşturulan yaya aksı ve ana dolaşım aksının bu mekanın sürekli yaşayan canlı bir odak kurgusunda oluşunu sağlamaktadır. Sokakta, sergileme alanları gösteri platformu kültürel aktiviteler, şölenler, Pazar alanı eylemlilikleri gerçekleştirilebilir. Sosyal ve Kültürel Merkez içinde yer alan mekanlar; Kermes Düzenleme- Resim, Ahşap, Takı, Seramik, Yemek öğrenme ve Yapım Atölyeleri - Koku Üretimi (Zambak Kolonyası)-Şifalı Bitkiler Üretim ve Satışı-Bağcılık ve Pekmez Yapımı-Yağcı Bedir Halı Dokuma Atölye ve Satışı-Tahta Kuş Yapım Atölyeleridir. Bağlaç Sokak Güney yaklaşımında çok amaçlı salon la başlayan sokağın kuzey ucunda yer alan Bakı Kafe (+221.00 kotunda) kente panoramik seyir olanağı sağlar şekilde konumlanmıştır.

Yakın çevre sakinlerinin gündelik gereksinimlerine yanıt verecek doğa yürüyüşü rotası, trekking mekanları park kullanıcılarına doğal ortamlarda spor yapma olanağı verir.

Doğal rekreatif alanda; arazinin meyilli yapısından tüm alanı gözlemleyecek bakı terasları oluşturulmuştur. Ana yaya yolu üzerinde bitkisel renk odaları, koku bahçeleri tasarlanmıştır. Alanın piknik bölgesinde konumlanan oyun çayırı, çocuklar ve gençler ve genç kalanlar için keyifli bir yeşil alan olarak konumlandırılmıştır. Amfinin doğusunda yer alan çocuk kütüphanesi, laboratuvarı ve ışıkları kendi avlusunda su ile buluşarak kentin manzarasına hakim bir konumda tasarlanmıştır. Bir avlu etrafında biçimlenen bilim merkezinin çevre okullardan gelen ziyaretçileri ile kültürel ve bilimsel anlamda çevresine katkı koyması istenmiştir. Bilim merkezi çocuk ve gençlerin eğitimlerine destek ünitelerini; laboratuvar, derslik, kütüphane, sanatçı hazırlık, kafe mekanlarını barındırmaktadır.

JÜRİ RAPORUNDAN

Bu projede yarışma alanının kente entegrasyonu, alana giriş kapılarının seçimi, önerilen peyzaj ile ilgili yapılan analizler ve çalışmalar ulaşım sistemi, yaya yolları çözümleri, alanda yapılan bölgeleme çalışmaları, özellikle kapılarda girişlerde önerilen mimari elemanların yeşille entegrasyonu, tematik çiçek bahçeleri, bunların grafik anlatımı başarılı olup projenin zenginliğini ve özgünlüğünü oluşturmaktadır. Önerilen sosyal merkez binasının sade ve yalın mimarisine karşın görünüşlerdeki anlatım ve ifadesi, tekrarlar, bina içindeki işlevsel çözümler, organizasyonda mekanların dağılımı, iç ve dış mekan ilişkileri başansız bulunmuştur.

Halit Yaşa Ersoy-Y. Mimar, Savaş Ekinci-Y.Mimar,
Arbil Ötkünç-Y.Mimar, Ümit T. Arpacıoğlu-Y. Mimar,
R. Engin Alan-Mimar

Yardımcılar: Akif Fuat Alagöz-Mimarlık Böl. Öğr.,
Korhan Torcu-Y. Mimar, Serhat Yavuz-Mimar
Yardımcı: Murat Yüksel-Mimar

Amaç

Balıkesir kentinde, tasarımılanan yeni rekreasyon alanları, sosyal ve kentsel donatılar aracılığı ile kent insanının günlük yaşamına katabileceği, ortak sosyal faaliyetler için uygun yeni mekanların oluşturulması.

Çamlık tepesi ve çevresindeki topografya ve ağaçlandırma alanları da göz önüne alınarak gerçekleştirilecek ekolojik, çevreci ve "sürdürülebilir" nitelikte, peyzaj ve rekreasyon yönleri ağırlıklı bir tasarım projesi aracılığı ile 21.yüzyıl Balıkesir'inin sosyal dinamiklerini olumlu yönde etkilemek ve kent insanının yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkı sağlamak.

Kentsel Planlama Yaklaşımı

Balıkesir kentinin kuruluşunun çok eskilere dayanması nedeniyle köklü bir yerleşme tarihine sahip olması, önemli ulaşım akslarının kesişim noktasında bulunması, gelişmesindeki önemli verilerdir. Diğer taraftan kentin bölge içindeki bağlayıcı konumu, ekonomik yapısı, doğal varlıkları ve bunların sunduğu fırsat ve olanaklar açısından genel bir değerlendirme ile Çamlık tepesinde, bugüne kadar korunmuş olan kamusal-kentsel alanlar, bütünlüğünü bozan unsurlardan arındırılmalı, kamusal-kentsel dış mekan ve peyzaj değerleri geliştirilerek zenginleştirilmeli ve alan kent insanına bütünlük içinde sunulmalıdır. Bütün bunlar Balıkesir kenti bütünündeki tümel planlama kararları çerçevesinde gerçekleştirilmelidir.

Ulaşım Bağlantıları

Yarışma alanını çevreleyen kentsel işlevler irdelendiğinde, kentle ilişkili bağlantıların kurulmasında birincil unsurun kuzeydeki, kenti batı sahillerine bağlayan ve belirli dönemlerde ağır bir yükü olan Edremit Caddesi olduğu görülmektedir. Bu yönden, Kızınar Mahallesi ve doğudaki Mirzabey Mahallesi'ni geçerek gelen bağlantıları özellikle taşıtla ulaşım açısından belirgin öneme sahiptirler. Diğer taraftan genelde kuzeyde kalan askeri alan dışında kuzey, doğu ve güneydoğu yönlerinde mahallelerden gelen yollarla beslenmesi, özellikle Dumlupınar Mahallesi yönündeki, kentin merkezine dek uzanan yolun yarışma alanının ulaşımında öncelikle yayalar için büyük öneme sahip olabileceği kabul edilmiştir. Mevcut hali ile yarışma alanının ortasından geçerek, batıya uzanan bu yolun, öneri tasarımda iç güzergahında yönlenmeler yapılmışsa da, aynı yolun batı çıkışı, proje alanının Batı Girişi olarak değerlendirilmiştir. Bunun dışında çevre yerleşmelerden gelen yolların öncelikle yaya yaklaşımı yönünden değerlendirilmesi ile bunların Çamlık Tepe Proje alanını her yönden beslemeleri önerilmiştir.

Yukarıda belirtilen kararlara bağlı olarak alanın çeşitli yönlerinde "Giriş"ler tasarlanmıştır, buralarda yarışma alanı içine özel durumlar dışında taşıt girmeyeceği varsayımı ile otoparklar oluşturulmuş ve gerekli donanımlar öngörülmüştür.

Yeşil Sistem Bağlantıları

Çamlık Tepe ile alanın batı ve güneybatı yönlerinde kalan kısımların kentselmeye bağlı gelişmelerden ve yan etkilerden korunabilmiş ve Balıkesir kentinin nefes alan önemli yeşil

alanları olma özelliklerini bugüne dek sürdürmüş oldukları görülmektedir. Çamlık Tepe kentsel ölçekteki konumu itibarı ile tek başına bir yeşil alan olmaktan çok, kentin batı yönünde, Edremit caddesi eksenindeki gelişiminde çevredeki potansiyel yeşil alanlarla birlikte ele alınarak, kamunun her vesile ile kolayca erişebildiği ve yaşamına katabileceği bir rekreasyon, "eğitim" ve ekoloji alanı olarak değerlendirilmiştir.

Kentsel Tasarım Yaklaşımı

Yarışma alanının tasarımında, Çamlık Tepe ve çevresinin Balıkesir kent yaşamındaki günümüze dek olan yeri ve katkısı dikkate alınarak, yeni bazı işlevlerin özellikle ekolojik ve çevreci bir yaklaşımla devreye sokulması ve bunların sürdürülebilir bir tasarım bütünü içinde gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Burada temel amaç, kentliyi "kullanıcı" olarak değil, aksine "katılımcı" olarak yönlendirmektir ve bu bağlamda özellikle çocuk ve gençlere yönelik hedefler tasarımda büyük önem ve ağırlığa sahiptir. Tasarımda önerilen temel fikir çerçevesindeki aktiviteler, kullanıcı için bir yönden rekreasyon niteliğinden, diğer taraftan onu geliştiren ve dolaylı olarak dikkatini belirli yönlere çekerek, belki de bir ölçüde "eğiten" özellikler taşımaktadır. Rekreatif özelliklerinin yanı sıra bir "tematik park", bir ekoloji parkı ve giderek bir "ekoloji ve gençlik parkı" niteliğinde tasarımı-lanan alanda mevcut anıtın geliştirilerek, güçlendirilmesinin yanı sıra, önerilen arboretum, seralar, hayvan barınakları, çocuk, genç ve yetişkinlere yönelik örnek tarım uygulama alanları, doğal bitkisel oluşumun izlenebileceği yüzeyler (hydro-seeding) gibi işlevlerle yaşayan ve kullanılan bir doğal park oluşumuna yönelinmiştir. Bu yönelim, önerilen "Ekoloji Okulu", gençlik ve

kültür merkezi uygulama atölyeleri, buradaki bir ölçüde eğitici ve deneysel üretimin de pay alabileceği ekolojik ürünler alışveriş noktaları ve geniş spor alanları ile desteklenmiştir. İhtiyaç programında da belirtilen seyir terasları, kafeterya, çay bahçeleri ve lokantaların yer aldığı planlamada tüm alanı kateden yürüme yolları, bisiklet parkurları ve bunlara bağlı sportif istasyonlar gibi donanımlar, alan içi dolaşımın önemli destekleyici ve bütünleyici unsurlarıdır. Bütün bunlar planlanırken alanda "doluluk-boşluk", "tasarımlanmış alan-doğal örtü" oranları gözetilmiş, erişilebilirlik ve kullanım kolaylığı, alanın farklı noktalardan algılanabilirliği, "okunurluğu" gözetilmiş, çeşitli yerleşmelerle kuzey, doğu ve güneydoğudan çevrelenmiş yarışma alanının yaratıcı ve üretici "geçirgenliği" hedeflenmiştir.

Tasarım Zonları, Uygulama Aşamaları (Etaplar)

Yarışma alanın tasarımında bütüncül bir tavır olmasına karşın, uygulama ve finansmanla ilgili hususlar dikkate alınarak, projenin gerçekleştirilmesi için, öneri işlev alanlarına ve kullanım özelliklerine bağlı olarak dört farklı (zon) kullanım alanı ve uygulama aşaması (etap) önerilmektedir.

- Alan-1, 1. Aşama: Kuzeyden Mirzabey Mahallesi yönünden gelecek, alanın merkezine uzanan, Tören Alanı ile bağlantılı girişin bulunduğu, projede görülen öneri düzenlemeler ile anıtın yer aldığı prestij bölgesi.
- Alan-2, 2. Aşama: Üzerindeki eğitim, kültür ve uygulama alanları, sportif tesisler ve bunlara yönelik yapılaşma ile birinci bölgeyi saran kısım. Ekolojik ve sürdürülebilir tasarımın ve yapılaşmanın ağırlık kazandığı, yarışma alanının temel niteliğini belirleyen özellikli "tasarımlanmış bölüm".
- Alan-3, 3. Aşama: Özellikle yarışma alanının güney sınır bölgelerinde yer alan, su ile desteklenmiş rekreasyon alanları ve göletler.
- Alan-4, 4. Aşama: Sırasıyla, kullanımla da gelişen, sürekli nitelikte: Tüm yarışma alanını saran, yürüme yolları, parkurlar, teraslar, çay bahçeleri, setler, seyir terasları gibi hafif donanımın yer aldığı, doğal bitki örtüsünün desteklenerek korunduğu alan. (Bu alanın, kullanım süresince korunup, geliştirileceği öngörülmektedir.)

Sonuç

Önerilen tasarım ilkeleri ile, Çamlık tepesinde, bugüne kadar korunmuş olan alanların, bütünlüğünü bozan unsurlardan arındırılarak kamusal-kentsel dış mekan, peyzaj değerlerinin geliştirilerek zenginleştirilmesi, kent insanına bütünlük içinde sunulması ve dolayısıyla kent kimliği içindeki yerinin tanımlanmasının gerçekleşebileceği öngörülmektedir. Bu bağlamda alanın, belirtilen tasarım kararları ile, ekoloji-çevre bilincini geliştiren, sunduğu uygulama olanakları ile bu kavramları özellikle hedef kitle olan gençlerin nezdinde yaşama geçiren, "sürdürülebilir tasarımın" denemelerini içeren nitelikleri ile ülkemizdeki benzer çalışmalara da bir model oluşturacağına inanılmaktadır.

Ekoloji Eğitim ve Uygulama Merkezi

Taban Alanı: 3.414 m²

Kat Alanları: 1.906 m²

Gençlik ve Kültür Merkezi

Taban Alanı: 420 m²

Kat Alanları: 193 m²

Restoran ve Seralar

Taban Alanı: 567 m²

Kat Alanları: 140 m²

Toplam Taban Alanı: 4.401 m²

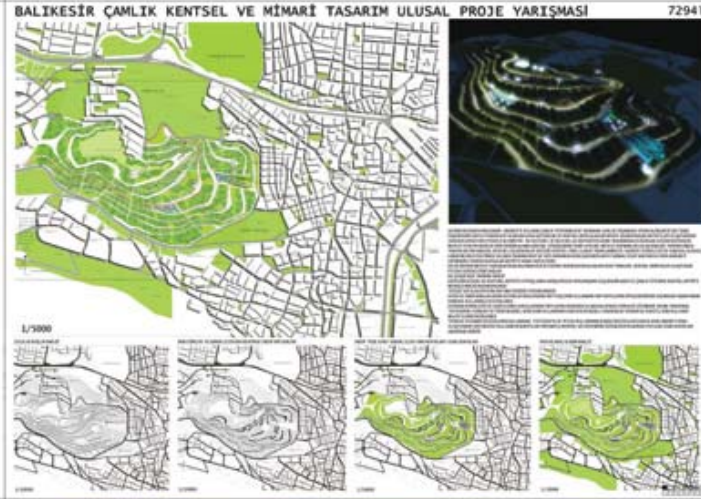
Toplam Kat Alanı: 2.239 m²

Toplam İnşaat Alanı: 6.640 m²

JÜRİ RAPORUNDAN

Bu projede yarışma alanının kente entegrasyonu ile ilgili yapılan çalışmalar, bunların ifadesi, analizler sonucu oluşturulan kentle bağlantı noktalarının seçimi, bu noktalardan düzenleme alanı içine ulaşan yaya yolları, yine alan içinde seçilen bazı noktalarda önerilen işlevler ve bunlar için geliştirilen özgün peyzaj tasarımları sonucu alana kazandırılan kimlik ve peyzaj değerleri, önerilen araç ve yaya sirkülasyonu başarılı bulunmuştur. Önerilen yapıların mimarisinin genelde topoğrafyayla uyumu, sadeliği ve parçalı karakteri olumlu bulunmakla birlikte kafeterya ve atölyelerin bulunduğu bölümün uzantısının tepenin doğal silüetini boyut ve nitelikleri dikkate alındığında olumsuz etkilediği görülmektedir. Ayrıca bu yapılara servis ulaşamamaktadır.

Şehrin batısında panoramik hakimiyeti bulunan çamlık tepesinin, kent insanının günlük yaşamında yerini alabilmesi için temel düşüncemiz, kentliyi rekreatif alanlarla buluşturacak ve kentsel artık alanları kente kazandıracak aktivite ağı oluşturarak sürdürülebilir bir strateji izlemektir. Bu kültürel ve işlevsel ağ sistemi, projenin tasarımında doğurgan düğüm noktasıdır. Mevcut dokuya serilen yeni katman alanın kentsel dönüşümünü tarifleyecek, mevcut katmanları uzlaştıracak, yeni bir kimlik yaratacak bir kamusal-kentsel dış mekanlar sistemi, kentsel park olarak tasarlanmıştır. Hareket sürekliliği ve kamusal alan kullanımı belirleyiciliğinde gelişen tasarım kent ve tepe arasında silikleşen bağlantıyı ışınal izler vasıtasıyla yaya hareketi üzerinden yeniden kurgular, aktivite ağına nüfuz eder. Bu ağ sistemi mevcut dokunun boşluklarına nüfuz ederek rekreasyon alanları kent parkları, kentsel arayüzler oluşturur peyzaj sürekliliğini sağlar.

Bu Çerçeve Tasarım Süreci

Kentinin sosyal ve kültürel aktivite ihtiyaçlarını karşılayacak yaya akışının güçlendirilmesi ve çamlık tepesine kentsel aktivite merkezi kimliği kazandırılması

Tepede yer alan Atatürk Anıtı'nın yeniden yorumlanması

Doğa ve öneri binalar arası bütünlük sağlayarak yapı yüzlerini kullanmak, yapı örtülerini bitkilendirerek dış mekan yaşantısının kamusal kullanımla desteklemek.

Doğanın sürekliliği ve çeşitliliğini vurgulayarak yapı çevre arasında oluşacak dengeli birlikteliği mimari ürüne yansıtmak.

Topografik formlar ve yerin iklimsel verilerini kullanarak enerji korunumlu tasarımlar yapmak bu suretle bina kullanım maliyetlerini indirmek. Yer in ve doğanın ön verilerini kullanarak, topografya ve peyzaj kullanımına ilişkin öngörülerini esas alarak mimari formu oluşturmak gibi öngörü kullanım senaryoları yardımıyla kentsel ağ sisteminin düğüm noktalarında yer alan odak noktaları aşağıdaki gibidir.

Yapay Gölet

Mevcut topografya içerisinde kentsel boşluklar yaratmak düşüncesinden hareketle kapalı açık peyzaj düzenlemelerinin yer aldığı etkinlik alanı önerilmiştir. Gölet üzerinde yer alan adacıklar, suyun üzerine çıkan seyir balkonları, su ögesi, yeşil doku içinde eriyen ahşap teraslar rekreasyonu destekleyici öğelerdir.

Aktivite Kabuğu

Bu alanda oluşturulan boşluk eğri çizgilerini izleyerek yeşil doku içinde eriyen yarı geçirgen bir örtüyle bütünleşir. Açık havada düzenlenecek etkinlik için bir aktivite merkezine dönüşür. Bölgenin gece kullanım senaryosunda önemli rol oynar.

Topografya izleri geçirgen örtüyle yer düzlemine yumuşak birgeçişle iner ve bu düzlemde performans platformuyla bütünleşir. Topografya içinde oluşan boşluk açık hava konser alanına yada bir tiyatro sahnesine dönüşür. Çeşitli gösteriler, kültürel etkinlikler bu yaygın alanda gerçekleşir.

Atatürk Anıtı

Anıt bir anı tüneli olarak düşünülmüştür. Alt kottan rampalarla yaya sirkülasyonu sağlanmakta iç kullanım bilgi kutuları ve bilgi duvarıyla desteklenmektedir. Zeminde kullanılan suyun reflektif etkisi ışık oyunları ile birleşerek ziyaretçiye farklı mekansal deneyimler yaratmaktadır. Tünelin içinden çıkan prizma ulu önderin türk ulusunu karanlıktan aydınlığa çıkaran düşünce gücünün somutlaşmış ifadesidir.

Konaklama Birimleri ve Sosyal Tesis

Bu zonda yer alan kenstel yırtık eğim çizgilerini dik kesen ışınal izlerin saçaklara dönüşmesiyle şekillenir. Saçaklar koridorlarla ve iç bahçelerle birbirlerine bağlanır. Alanın gece gündüz kullanımında önemli bir rol oynayacak konaklama birimleri de bu zonda yer alır. Öneri binanın tasarımında temel prensip ufuk çizgisini kesmeyen arazinin doğal eğimi içinde eriyip giden üstünde yer alan yırtıklarla iç ve dış mekan arası geçişten bir örtü elde etmektir. Topografyayla bütünleşmesi düşünülen yapı kentsel bir ara kesit sunarak kentsel koridorlarla birbirine eklenir. Kent topografyası üzerindeki geniş doğrusal yırtıklar görsel sürekliliği avlu teraslarda sonlandırır, bu negatif zemini iç mekanlar için canlı bir fuaye haline getirir.

Bu bölgede yer alan yapay su adası rekreasyonu destekleyici öge olarak planlanmıştır. Yapı adasında yer alan atölyeler, seminer odaları, performans alanı, çok amaçlı salon, kafertery ve restoranlar, konaklama birimleri her an farklı kullanımlara açık bir kent platformu oluşturarak sosyal ve kültürel etkinlikler için bir buluşma noktası olarak ortaya çıkar.

Kent topografyası üzerinde oluşturulan ışınal yırtıklar ve bu yırtıklara bağlı teraslar ışık hava ve yaya sürekliliği sağlar.

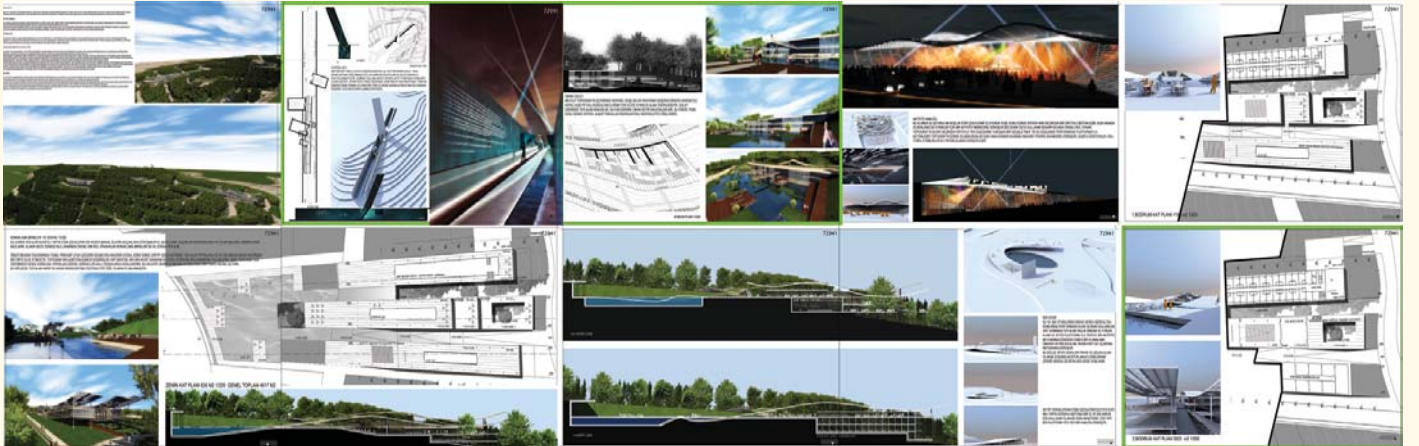
Yapı adasına bağlanana raylı teleferik çamlık tepesi eteklerinden hareketle rekreasyon alanları arası bağlantı kurar.

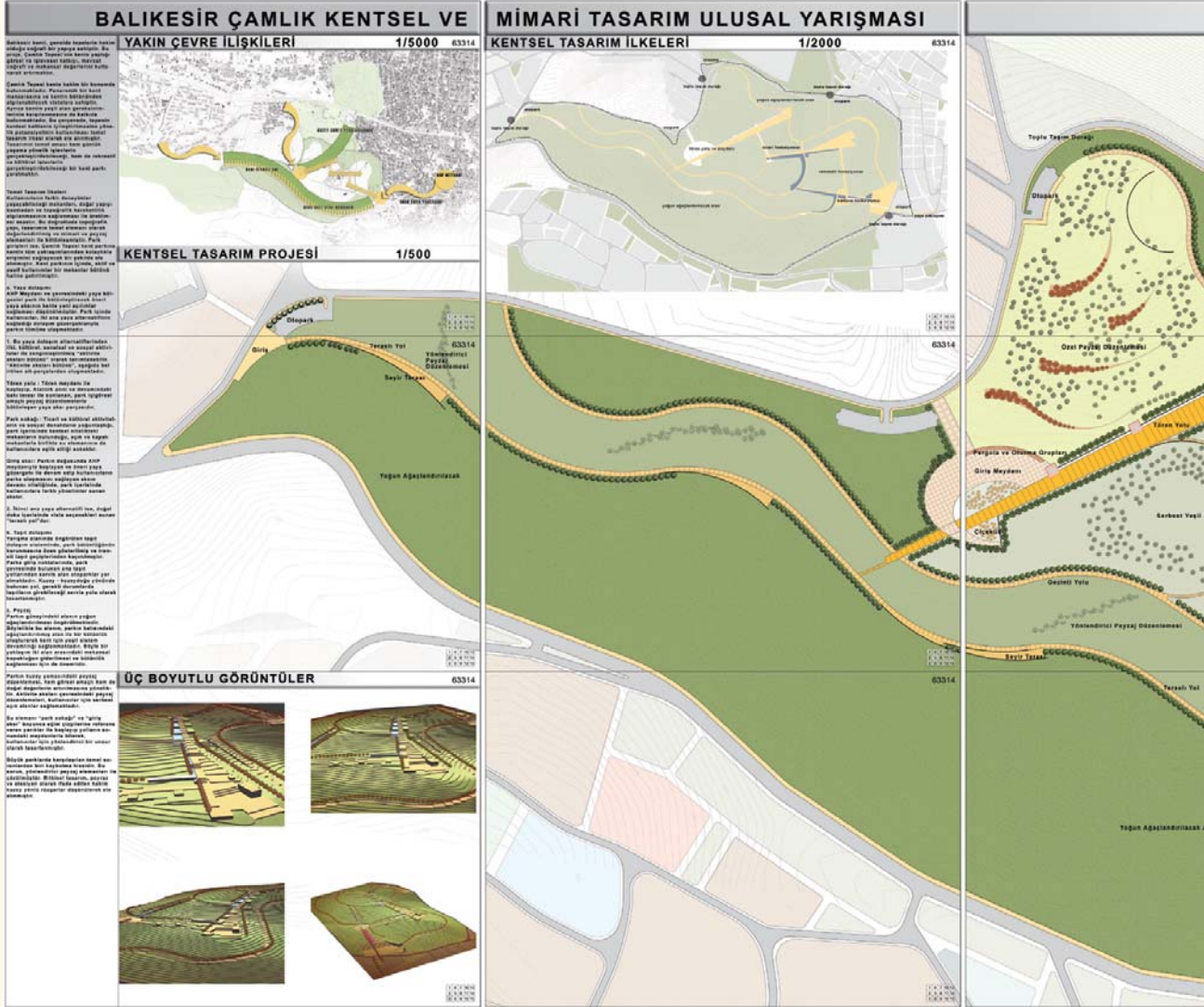
Işık Adası

Su ve ışık oyunlarına imkan veren gerekli durumlarda performans alanı olarak kullanılan sırt kısmında yer alan yazlık sinema ve forum alanı ve seyir platformu ile tepede bir aktivite meydanına dönüşür. esnek bir planlama önerisi getirilen alan paten pisti ve uçurma meydanına dönüşür. Bu bölge spor sahaları piknik ve şölen alanı olarak düşünülmüştür. arazi eğimlerinin çizdiği ışınal izler bu bölgede sonlanır. Seyir terslerinin eğim çizgilerini izleyen kıvrımlı yapısı doğayla bütünleşik iç ve dış kabuk için kullanım olanağı sağlamaktadır. Yer yer bir platform yer yer bir kabuğa dönüşür. Çamlık tepesini çevreleyen araç trafiği kent parkının dışında düşünülmüştür. Aktivite alanları yer altı otoparklarıyla desteklenmiştir. Aktivite alanlarını birine bağlayan tramvay izi alandaki yaya ulaşımını kolaylaştıracaktır.

JÜRİ RAPORUNDAN

Projenin kentle entegrasyonu, Çamlık tepenin kentten algılanması, aydınlatma ile gece görüntülerinin oluşturulması, düzenlemede önerilen seyir platformları ve bunların grafik ifadesi, yarışma alanı içinde düzenlenen yapıların alan içindeki yer seçimi, konumları, özellikle üst örtülerin topoğrafyayla kurduğu ilişkiler, plastik değerleri, alana getirilen ağaçlandırma, araç ve yaya ulaşım sistemleri başarılı bulunmuştur. Buna karşın aynı binalarda önerilen işlevlerin dış mekana açılışları, dar ve yarı açık mekanlara yönlendirilmesi, ayrıca yatay seyir platformlarının birbirine bağlayan yaya yollarının alanı şematik bir biçimde bölmesi tepenin doğallığı ve yaya kullanımı açısından olumsuz bulunmuştur.

Balıkesir kenti, genelde tepelerin hakim olduğu coğrafi bir yapıya sahiptir. Bu proje, Çamlık Tepesi'nin kente yaptığı görsel ve işlevsel katkıyı, mevcut coğrafi ve mekansal değerlerini kullanarak artırmaktadır.

Çamlık Tepesi kente hakim bir konumda bulunmaktadır ve panoramik bir kent manzarasına ve kentin bütününden algılanabilecek vistalara sahiptir. Ayrıca kentin yeşil alan gereksinimlerinin karşılanmasına da katkıda bulunmaktadır. Bu çerçevede, tepenin kentsel kalitenin iyileştirilmesine yönelik potansiyelinin kullanılması temel tasarım ilkesi olarak ele alınmıştır. Tasarımın temel amacı hem günlük yaşama yönelik işlevlerin gerçekleştirilebileceği, hem de rekreatif ve kültürel işlevlerin gerçekleştirilebileceği bir kent parkı yaratmaktır.

Temel Tasarım İlkeleri

Kullanıcıların farklı deneyimler yaşayabileceği mekanları, doğal yapıyı bozmadan ve topoğrafik hareketlilik algılanmasının sağlanması ile üretilmesi esastır. Bu doğrultuda topoğrafik yapı, tasarımın temel elemanı olarak değerlendirilmiş ve mimari ve peyzaj elemanları ile bütünleşmiştir. Park girişleri ise, Çamlık Tepesi kent parkına kentin tüm yaklaşımlarından kolaylıkla erişimini sağlayacak bir şekilde ele alınmıştır. Kent parkının içinde, aktif ve pasif kullanımlar bir mekanlar bütünü haline getirilmiştir.

a. Yaya dolaşımı

AHP Meydanı ve çevresindeki yaya bölgesini park ile bütünleştirecek öneri yaya aksının kente yeni açılımlar sağlaması düşünülmüştür. Park içinde kullanıcılar, iki ana yaya alternatifinin sağladığı dolaşım güzergahlarıyla parkın tümüne ulaşmaktadır.

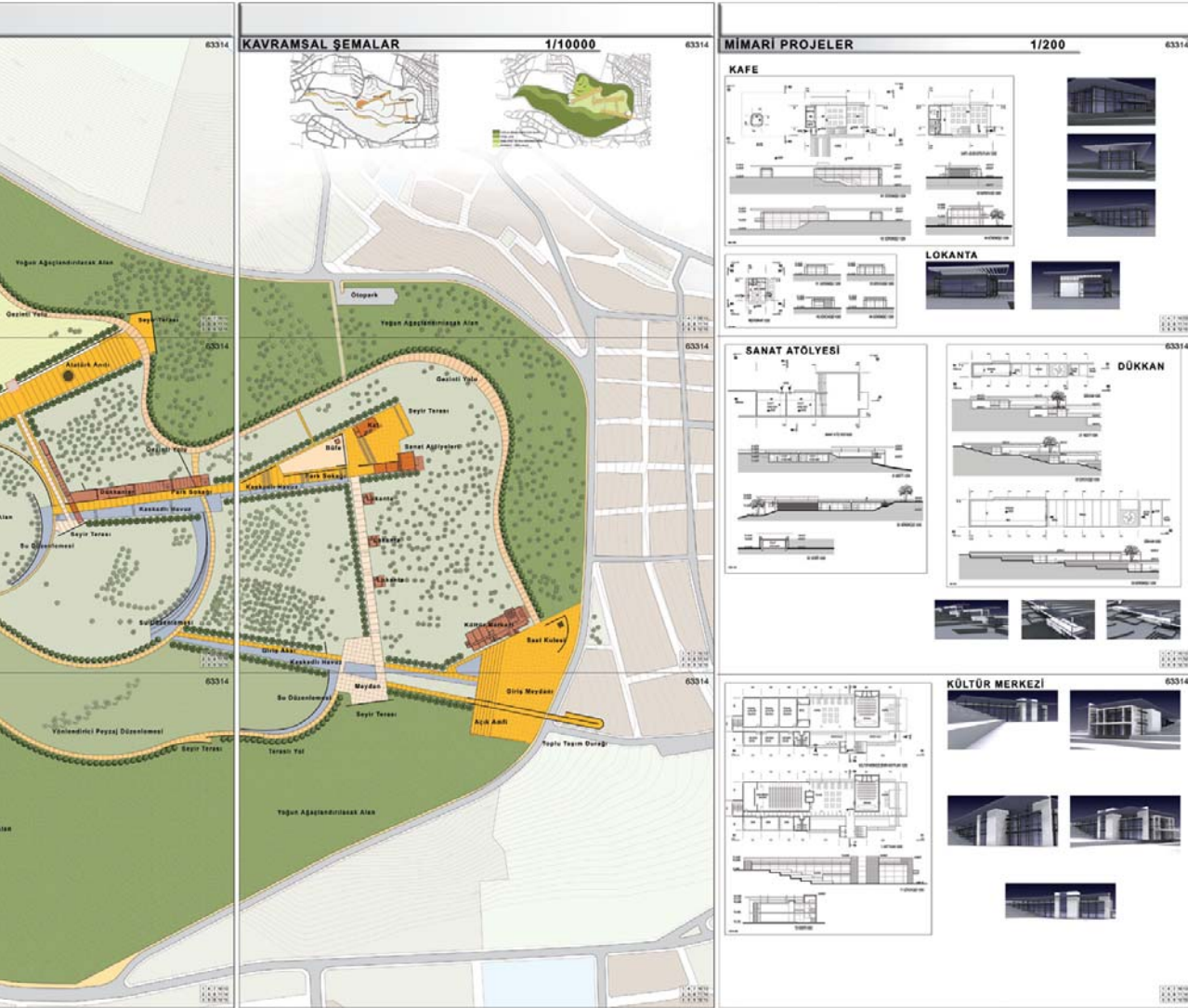
1. Bu yaya dolaşım alternatiflerinden ilki, kültürel, sanatsal ve sosyal aktiviteler ile zenginleştirilmiş "aktivite aksları bütünü" olarak tanımlanabilir. "Aktivite aksları bütünü", aşağıda belirtilen alt-parçalardan oluşmaktadır.

Tören yolu: Tören meydanı ile başlayıp, Atatürk anıtı ve devamındaki bakı terası ile sonlanan, park içi görsel amaçlı peyzaj düzenlemelerle bütünleşen yaya aksı parçasıdır.

Park sokağı: Ticari ve kültürel aktivitelerin ve sosyal donatıların yoğunlaştığı, park içerisinde kentsel nitelikteki mekanların bulunduğu, açık ve kapalı mekanlarla birlikte su elemanının da kullanıcılara eşlik ettiği sokaktır.

Giriş aksı: Parkın doğusunda AHP meydanıyla başlayan ve öneri yaya güzergahı ile devam edip kullanıcıların parka ulaşmasını sağlayan aksın devamı niteliğinde, park içerisinde kullanıcılara farklı yönelimler sunan akstır.

2. İkinci ana yaya alternatifi ise, doğal doku içerisinde vista seçenekleri sunan "teraslı yol"dur.

b. Taşıt dolaşımı

Yarışma alanında öngörülen taşıt dolaşım sisteminde, park bütünlüğünün korunmasına özen gösterilmiş ve transit taşıt geçişlerinden kaçınılmıştır. Parka giriş noktalarında, park çevresinde bulunan ana taşıt yollarından servis alan otoparklar yer almaktadır. Kuzey - kuzeydoğu yönünde bulunan yol, gerekli durumlarda taşıtların girebileceği servis yolu olarak tasarlanmıştır.

c. Peyzaj

Parkin güneyindeki alanın yoğun ağaçlandırılması öngörülmektedir. Böylelikle bu alanın, parkın batısındaki ağaçlandırılmış alan ile bir bütünlük oluşturarak kent için yeşil sistem devamlılığı sağlanmaktadır. Böyle bir yaklaşım iki alan arasındaki mekansal kopukluğun giderilmesi ve bütünlük sağlanması için de önemlidir.

Parkin kuzey yamacındaki peyzaj düzenlemesi, hem görsel amaçlı hem de doğal değerlerin artırılmasına yöneliktir. Aktivite aksları çevresindeki peyzaj düzenlemeleri, kullanıcılar için serbest açık alanlar sağlamaktadır.

Su elemanı "park sokağı" ve "giriş aksı" boyunca eğim çizgilerine referans veren yarıklar ile başlayıp yolların

sonundaki meydanlarla biterek, kullanıcılar için yönlendirici bir unsur olarak tasarlanmıştır.

Büyük parklarda karşılaşılan temel sorunlardan biri kaybolma hissidir. Bu sorun, yönlendirici peyzaj elemanları ile çözülmüştür. Bitkisel tasarım, poyraz ve etesiyen olarak ifade edilen hakim kuzey yönlü rüzgarlar düşünülerek ele alınmıştır.

JÜRİ RAPORUNDAN

Bu projede kentle entegrasyon, bağlantı noktalarıyla ilgili analizler sonucu getirilen öneriler yarışma alanı içinde ağaçlandırma açısından getirilen öneriler sonucu bölgelemeler, yaya kullanımında oluşturulan üç ayrı sokak, bunların kendi aralarındaki bağlantı yolları, tepenin topoğrafyası ve silüeti açısından başarılıdır. Ayrıca, önerilen yapıların sade mimarisi, tepenin doğal değerleriyle uyumlu olup, iç çözümleri başarılıdır. Projede kullanılan grafik anlatım, renk kullanımı yukarıda anlatmaya çalıştığımız proje konseptini tam olarak ifade etmemektedir. Oluşturulması gereken peyzaj konusunda çalışmaların eksikliği proje konseptinin paftalarda yeterince işlenmemiş olması projenin olumsuz yönleridir.

Kahraman Kartal-Mimar, Özgür Top-Mimar,
İskender Hüseyin Kulu-Mimar,
Barış Ekmekçi-Peyzaj Mimarı, Yalçın Yücel Kök-Mimar

Yardımcılar: Emre Yolcu

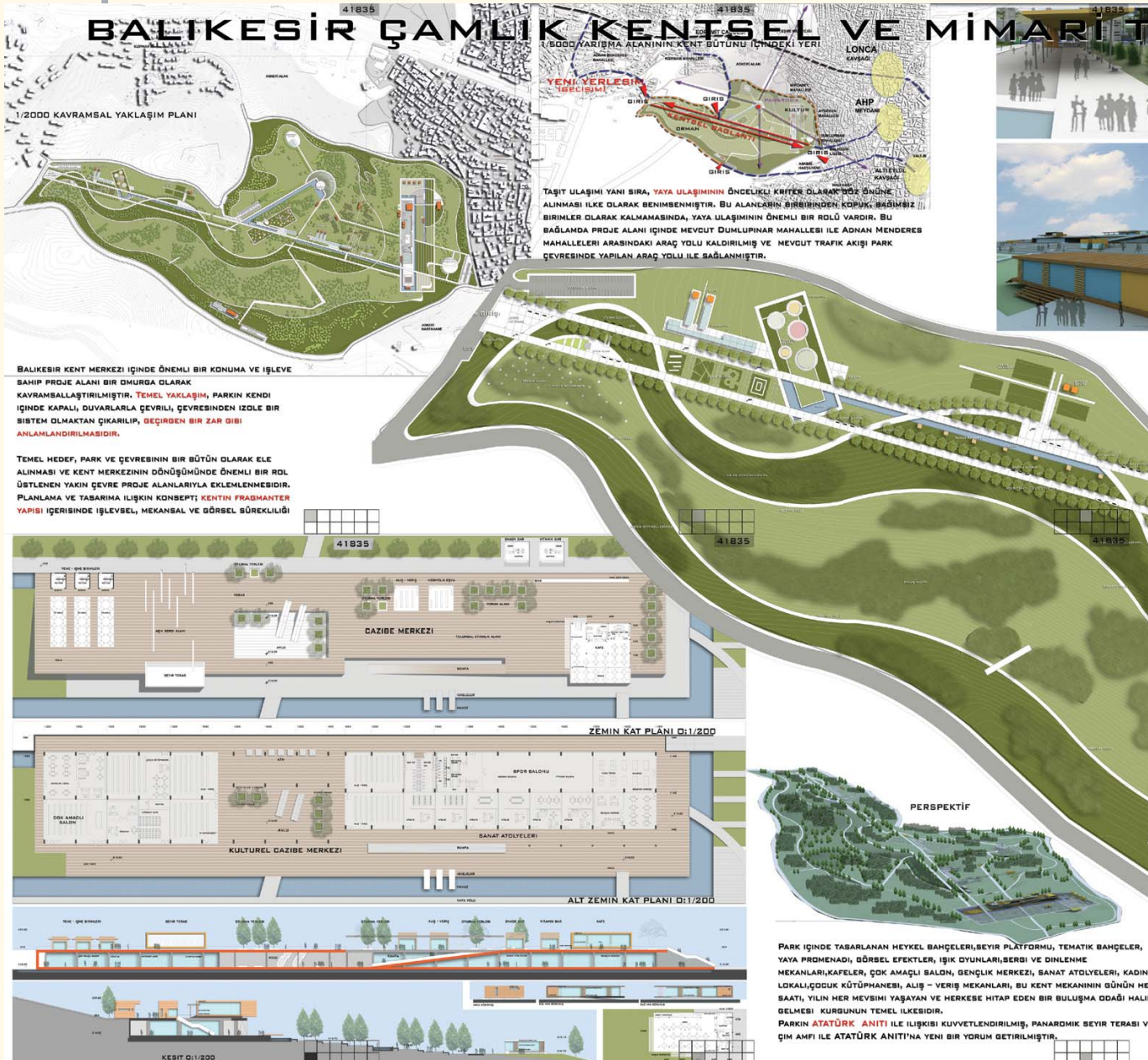
Balıkesir kent merkezi içinde önemli bir konuma ve işleve sahip proje alanı bir omurga olarak kavramsallaştırılmıştır. Temel yaklaşım, parkın kendi içinde kapalı, duvarlarla çevrili, çevresinden izole bir sistem olmaktan çıkarılıp, geçirgen bir zar gibi anlamlandırılmasıdır.

Temel hedef, park ve çevresinin bir bütün olarak ele alınması ve kent merkezinin dönüşümünde önemli bir rol üstlenen yakın çevre proje alanlarıyla eklemlenmesidir. Planlama ve tasarıma ilişkin konsept; kentin fragmanter yapısı içerisinde işlevsel, mekansal ve görsel sürekliliği olan bir kentsel bütün yaratmaktır. Taşıt ulaşımı yanı sıra, yaya ulaşımının öncelikli kriter olarak göz önüne alınması ilke olarak benimsenmiştir. Bu alanların birbirinden kopuk, bağımsız birimler olarak kalmamasında, yaya

ulaşımının önemli bir rolü vardır. Bu bağlamda proje alanı içinde mevcut Dumlupınar mahallesi ile Adnan Menderes mahalleleri arasındaki araç yolu kaldırılmış ve mevcut trafik akışı park çevresinde yapılan araç yolu ile sağlanmıştır.

Park içinde tasarlanan heykel bahçeleri,seyir platformu, tematik bahçeler, yaya promenade, görsel efektler, ışık oyunları, sergi ve dinlenme mekanları,kafeler, çok amaçlı salon, gençlik merkezi, sanat atölyeleri, kadınlar lokali,çocuk kütüphanesi, alış – veriş mekanları, bu kent mekanının günün her saati, yılın her mevsimi yaşayan ve herkese hitap eden bir buluşma odağı haline gelmesi kurgunun temel ilkesidir.

Parkin Atatürk Anıtı ile ilişkisi kuvvetlendirilmiş, panoramik seyir terası ve çim amfi ile Atatürk Anıtı'na yeni bir yorum getirilmiştir.

JÜRİ RAPORUNDAN

Bu projenin kente entegrasyonu, bu konuda yapılan analiz çalışmaları, ulaşım noktalarının seçimi, alanın ifadesiyle ilgili olarak geliştirilen üç boyutlu görüntüler, genel düzenleme konsepti, alan içinde oluşturulan yaya yolları, bölgelemeler, yapıların yer seçimi, genel kompozisyon çok olumludur. Buna karşın girişte yer alan kademeli yaya platformlarının büyüklüğü, tekrarı, ölçeği arazinin doğal yapısıyla çelişmektedir. Ayrıca platform üzerinde oluşturulan cazibe merkezinin kitlesi, boyutları itibarıyla olumsuz bulunmuştur. Verilen maket çevre değerlerinin ifadesi yönünden son derece yetersizdir.

